

Politik for it og læring

Norrdjurs Kommune
11. oktober 2012

Formål

Norrdjurs Kommune ønsker at skabe rammer for en øget digitalisering – også på skoler og i SFO'er og dagtilbud. Digitaliseringen skal først og fremmest øge det faglige niveau og sikre, at børnene får lyst til at lære mere. Digitaliseringen skal også sikre, at børnene bliver klar til at kunne begå sig i et moderne og globaliseret samfund, hvor it er et grundvilkår.

Norrdjurs Kommune ønsker at være på forkant med udviklingen ved at udnytte og udvikle børnenes viden i brugen af digitale læremidler¹. For at fremme udviklingen af børnenes faglige, sociale og personlige udvikling, skal der derfor tages vare på den lærings- og motivationskraft, der ligger i brugen af it.

I Norrdjurs Kommune understøttes dette ved udarbejdelsen af politik for it og læring, der i sin vision, strategiområder og indsatser sikrer, at alle børn bliver digitalt kompetente brugere af ny teknologi, der understøtter læringen.

Norrdjurs Kommune har ved udarbejdelsen af politikken lagt vægt på, at den har baggrund i nyere forskning og undersøgelser.

Målgruppe

Målgruppen for politikken er alle børn i skoler, SFO og dagtilbud samt de personer, der arbejder med hele skole – og dagtilbudsområdet. Det betyder forældre, lærere, pædagoger, ledere, PPR-medarbejdere og konsulenter med videre i skole- og dagtilbudsområdets centrale stab.

Læsevejledning

Politikken består af 3 dele.

- Visioner: En udpegning af retningen for politikken i Norrdjurs Kommune.
- Strategiområder: En beskrivelse af de områder, der er valgt at fokusere udviklingsarbejdet på i bestræbelserne på at opfylde visionerne.
- Hovedindsatser: En præcisering af de væsentligste udviklingsinitiativer, der fastlægger det konkrete indhold i politikken.

- *Kompetencer inden for it er vigtige færdigheder på linje med at kunne læse, skrive og regne.*
- *Den traditionelle opfattelse af, at den hellige gral er vel forvaret, hvis blot skolerne og dagtilbuddene bliver udstyret med den nyeste teknologi, holder ikke. Det er blot et skridt på vejen...*

---

¹ Med digitale læremidler menes alle medier – software og hardware (tablets, smartphones, bærbare computere mv.) – der indgår i læringsssammenhænge, hvor der er et kendt og anerkendt mål.

Visioner

Norrdjurs Kommune har følgende vision for digitaliseringen af skoler, SFO og dagtilbud:

Alle børn og unge i Norrdjurs Kommunes dagtilbud, SFO og skoler skal opleve, at digitale læremidler er en nødvendig og integreret del af deres læring, og at disse bidrager til deres faglige, personlige og sociale udvikling.

De digitale læremidler skal bidrage til, at der skabes en læringskultur i skoler, SFO og dagtilbud:

- som giver børnene og de unge lyst til at lære mere.
- som giver børnene og de unge mulighed for at lære på mange måder.
- som giver børnene og de unge mulighed for at lære sammen med andre, der fysisk kan befinde sig andre steder.
- som ændrer de læremidler, der bruges i skoler, SFO og dagtilbud.
- som ændrer måden, børnene og de unge lærer på.
- som ændrer måden, lærerne underviser på.
- som ændrer måden, pædagogerne er sammen med børnene på.
- som ændrer læringsindholdet.

Visionen har fokus på:

- at styrke børnenes faglige, social og personlige udvikling.
- at sikre, at børnene bliver informations- og mediekompetente, så de kan forholde sig kritisk til mængden af og indholdet i de informationer, som nutidens medier stiller til rådighed.
- at ny teknologi anvendes til videndeling, samarbejde og innovation.
- at sikre, at børnenes kompetencer som brugere af it og ny teknologi i fritiden inddrages i skoler, SFO og dagtilbud.
- at it og ny teknologi anvendes til at fremme inklusionsindsatsen.

Strategiområder og hovedtyper af indsatser

Med afsæt i visionen, nyere forskning og undersøgelser på området vil digitaliseringsindsatsen tage udgangspunkt i nedenstående fire strategiområder og de dertil hørende hovedindsatser.

Digitale kompetencer i hverdagen

Traditionelt set har formgivningen af undervisnings- og læreprocesser været lærerens eller pædagogens domæne. Samtidig har lærebogen i skolen været det selvfølgelige omdrejningspunkt for undervisningsformen, hvor den viden, børnene og de unge skulle tilegne sig, blev præsenteret. It har været opfattet som et værktøj og læringen med it har været et supplement og ikke integreret i faget.

I nutidens samfund, hvor it er en forudsætning og et grundvilkår, er dette ikke længere en selvfølge. Der findes i dag mange forskellige digitale læremidler og platforme, hvor viden ikke er afgrænset og bundet til fagenes/læreplanernes læringsmål.

Børnene og de unge er aktive og skabende medspillere i jagten på at blive klogere og lære mere. De er med til at sætte mål, planlægge og tilrettelægge undervisnings- og læreprocesserne samt med til at fortage valg omkring brugen af digitale læremidler. Denne arbejdsform har karakter af projektorienteret læring, hvor læreren og pædagogen i rollen som fødselshjælper opmuntrer børnene til at være nysgerrige og opsøgende for at skaffe sig viden. Læreren og pædagogen er metodeansvarlige for denne læring og bruger mange forskellige teknikker og værktøjer, så børnene når læringsmålene.

Den digitale udvikling stiller øgede krav til læreren og pædagogen. For det første skal de give plads til børnenes og de unges skabertrang, virkelyst og kreativitet. For det andet kræver brugen af de mange digitale læremidler en anden viden, stor refleksion og selektiv tænkning af pædagogen og læreren, hvis læringsmålene skal nås. For det tredje skal læreren og pædagogen trænes i at kunne navigere i mængden af informationer.

Fremtidsscenario for Ida i 7. klasse:

"... I engelsk arbejder klassen med 'Young Danes'. Ida og gruppen er i gang med at bearbejde og analysere de informationer, de har fundet på nettet. Hvad skal med og hvorfor? Ida spørger læreren, om det er okay at gå videre nu. Ida indtaler det valgte på sin mobil, og arbejdet med at koble speak med en film fra Youtube går i gang. Gruppens produktion skal udover at formidles til årgangen også uploades på klassens blog."

Fremtidsscenario for Albert på 4 år, der går i børnehave:

".. Børnene på Alberts stue går en tur i skoven. Ude i skoven finder de en masse små biller, som de samler i krukke med forstørrelsesglas på. De sidder i skovbunden og kigger på de forskellige biller. Pædagogen finder iPad'en frem, og de finder billeder af billerne på nettet. Billederne har alle mulige sjove navne, som børnene griner af. Albert spørger, om nogle af billerne er giftige, ligesom edderkopper og slanger kan være. Pædagogen søger efter giftige biller på nettet, og de snakker om, hvilke biller der lever i Danmark, og hvilke der lever i udlandet. Inden de skal med bussen hjem, tager pædagogen billeder af billerne og børnene, der leger i skoven. Billederne bliver lagt på børnehavens intra, så forældrene kan snakke med børnene om turen, når de kommer hjem."

Det betyder, at lærerne og pædagogerne har brug for mere viden om mulighederne for at anvende it i læringen og om udvikling af nye it baserede læringsformer. Det gælder i forhold til integration af it i fagene generelt, i forhold til udformning af undervisning og læring — it didaktik — og i forhold til it platforme og udstyr til børn og unge, herunder børn med særlige behov. Kravene er i høj grad skærpet for den enkelte og for samfundet generelt, og det smitter af på skoler, SFO'er og dagtilbud.

Den nødvendige kompetenceudvikling skal sættes ind i et digitalt perspektiv, der sætter lærerne og pædagogen i stand til reelt at inddrage it i børnenes og de unges læring. Kompetenceudvikling skal derfor tilrettelægges som aktionslæring og tage udgangspunkt i hverdagen i skoler, SFO,er og dagtilbud.

Hovedtyper af indsatser

- **It didaktisk design:** Alle medarbejdere skal have en forståelse af og indsigt i, hvad den nye formgivning af undervisnings- og læreprocesser betyder for skolen, SFO'en og dagtilbuddets læringskultur, deres fag og den undervisningsmetodik, det kræver.
- **It kompetenceplan:** Der skal udarbejdes en it kompetence- og uddannelsesplan for alle skoler, SFO og dagtilbud i Norddjurs Kommune.
- **Kompetenceudvikling af pædagogiske it vejledere:** Der skal igangsætte it kompetenceudvikling i praksisnære forløb / aktionslæring for 1-3 pædagogiske it vejledere på alle skoler og i alle dagtilbud.
- **It kompetenceudvikling:** Der skal igangsættes it kompetenceudvikling i praksisnære forløb/ aktionslæring for alle pædagoger og lærere.
- **Fælles vejledermoduler:** Ressourcepersonerne på skolerne skal have et fælles vejledermodul, der sikrer, at de besidder it og mediekompetencer, som omfatter informationssøgning og –indsamling, produktion og formidling, analyse og kommunikation, videndeling og samarbejde samt et fælles vejledermodul, der omhandler rollen som vejleder.
- **Mediepatruljer:** Der skal etableres mediepatruljer på alle skoler og i alle børnebyer. Mediepatruljer / it guider på alle niveauer består af elever, som besidder specifikke og anvendelige mediekompetencer på forskellige områder ex. anvendelse af movie maker, brugbare apps og muligheder i skyen. Mange børn og unge har vidtgående mediekompetencer fra deres brug af digitale medier i fritiden, andre har måske brug for oplæring af den pædagogiske it vejleder.
- **Pædagogisk it konsulent:** Der skal ansættes en pædagogisk it konsulent på åremål for at fremme implementeringen af nærværende politik.

Fysiske rammer, digitale læremidler og tilgængelighed

Det er en vigtig forudsætning for integration af it i børn og unges læreprocesser, at de fysiske rammer og valget af digitale læremidler er begrundet i pædagogik.

Digitale læremidler – software. Det er vigtigt, at de forskellige programmer, apps og abonnementer er til rådighed på alle skoler og i alle SFO'er og dagtilbud. Det skal være klart for den enkelte, hvad der er til rådighed, og der skal foretages fælles indkøb. På den måde sikres det, at ressourcerne udnyttes optimalt, og mulighederne for samarbejde og videndeling øges.

Digitale læremidler – hardware. Der skal være let tilgængelig adgang til de digitale læremidler – både i skolerne og dagtilbuddene. I skolerne er det et mål at opnå en 1-til-1-fordeling af enheder. Det vil sige, at samtlige elever og lærere på skolerne råder over minimum én enhed (ex. en tablet eller bærbar computer). Hvis eleven eller læreren ikke råder over en privat enhed, skal skolen stille en sådan til rådighed eksempelvis ved personligt udlån. I dagtilbuddene er det et mål, at hver stue og personalerum samt hver legestue har adgang til tablets og bærbare computere.

Interaktive tavler. Der skal være interaktive tavler til rådighed for undervisningen, da tavlerne giver mulighed for at formidle stoffet via mange kanaler, så undervisningsformen bliver varieret og differentieret. Med de interaktive tavler har underviseren også mulighed for at tilgodese den enkelte elevs læringsstil og skabe et flow i undervisningen ved hurtige skift fra tekst til billede til lyd og hermed fastholde opmærksomheden på et fælles oplæg, et fælles tema eller en fælles oplevelse.

Infrastruktur. Brugen af digitale læremidler forudsætter, at der skabes en velfungerende it infrastruktur. Det vil blandt andet sige, at der på alle skoler og i alle dagtilbud skal være adgang til et stabilt og sikkert trådløst netværk med tilstrækkelig kapacitet. Det er vigtigt, at it infrastrukturen er velfungerende, så den ikke bliver en barriere, et irritationsmoment eller en sovepude for brugen af digitale læremidler.

I forbindelse med etableringen af den nødvendige it infrastruktur på dagtilbudsområdet er det ideelt at tænke fremadrettet og innovativt ved at overveje de muligheder, der ligger i "skyen". Det betyder, at programmer, abonnementer, apps og eget produceret materiale ikke skal hentes fra en central server i kommunen, men er tilgængelige alle steder.

Hovedtyper af indsatser

- **Analyse af behovet for hardware på skoler:** Behovet for nødvendigt indkøb af hardware til skoler og SFO'er skal analyseres, hvor elevernes mulighed for at medbringe deres egen private enhed medtænkes.
- **1-til-1-fordeling:** Det skal på skoler sikres, at alle elever og lærere har adgang til en enhed (tablet eller bærbar computer) i forbindelse med kompetenceudviklingen. Hvis eleverne ikke selv har adgang til en privat enhed, skal skolen have mulighed for at stille en sådan til rådighed – gerne som et privat udlån.
- **Interaktive tavler:** Hvert læringsrum i skolen, hvor det fagligt kan begrundes, skal udstyres med en interaktiv tavle.
- **Trådløst netværk:** Alle skoler, SFO'er og dagtilbud skal have adgang til et stabilt og sikkert trådløst netværk med tilstrækkelig kapacitet.
- **Programmer, apps og abonnementer:** Det skal være klart for alle, hvilke fælles programmer, apps og abonnementer, der er til rådighed.
- **Fælles indkøb:** Der skal foretages fælles indkøb, så ressourcerne udnyttes optimalt og mulighederne for videndeling optimeres.
- **Infrastruktur i dagtilbuddene:** Behovet for en opdateret infrastruktur i dagtilbuddene skal afdækkes, og det bør overvejes at flytte dette område ud i "skyen".

Pilotprojekter og videndeling

Norrdjurs har allerede gode erfaringer med **pilotprojekter**, der kan bidrage til at forankre it og læring i skoler, SFO'er og dagtilbud ved at skabe rum for eksperimenter og åbne op for videndeling og samarbejde.

Det er vigtigt, at der fortsat igangsættes pilotprojekter, der har til formål at udvikle og afprøve forskellige initiativer, der understøtter den nærværende politik og vision.

Pilotprojekterne skal have fokus på samarbejde med eksterne deltagere, eksempelvis videregående uddannelser og erhvervslivet. På den måde kan børnene og de unge bruge deres teoretiske viden på at udtænke og udvikle praktiske løsninger på aktuelle og konkrete problemstillinger.

Pilotprojekter muliggør, at skoler, SFO'er og dagtilbud kan lære og drage nytte af hinandens erfaringer med integration af it i børnenes og de unges læring. De gode eksempler skal fremhæves, således at lærernes og pædagogernes viden og erfaringer kan deles – globalt og lokalt.

Det betyder, at der skal skabes en harmonisering af de mange forskellige **videndelingsplatforme**, der bruges af skoler, SFO'er og dagtilbud i Norrdjurs Kommune. En fælles kommunikations- og videndelingsplatform kan være med til at fremme og effektivisere det daglige arbejde samt styrke samarbejde og videndeling på tværs. Endvidere fremmes og lettes samarbejdet med forældrene.

Videndeling bør også foregå lokalt i praksisnære sammenhænge i fællesskab med kolleger.

Teamsamarbejdet skal have fokus både på praktisk tilrettelæggelse af læreprocesserne og på refleksion - eksempelvis over valget af digitale læremidler. Det betyder, at teamet på en systematisk måde kan afprøve digitale læremidler inden for det enkelte fagområde og på tværs af skoler, SFO'er og dagtilbud.

"Vi skal udtænke og udvikle praktiske løsninger på aktuelle problemstillinger i stedet for at løse fiktive problemstillinger"

"Vi skal udnytte vores teoretiske viden i praksis"

"Børnene og de unge skal involveres i at producere ny viden og nye løsninger. Altså en bevægelse fra at være passive og modtagende til at være aktive og skabende"

Hovedtyper af indsatser

- **Pilotprojekter:** Der skal igangsættes pilotprojekter, der kan bidrage til at forankre it og læring i skoler, SFO'er og dagtilbud. Disse kan også medvirke til at skabe videndeling på tværs. Et eksempel kan være, at man går fra bøger i papirformat til at anvende e-bøger og i-bøger.
- **Harmonisering af videndelingsplatforme:** Der skal etableres en kommunal udviklingsgruppe, som skal udvælge en videndelingsplatform, der tilgodeser hele skole- og dagtilbudsområdet (skoleIntra, Infoba, Fronter mv.)
- **Videndeling:** Der skal etableres en formaliseret erfaringsudveksling omkring udviklingsprojekter. Det er vigtigt, fordi læring skal være et væsentligt fundament for vores udviklingsprojekter – og fordi der ikke er råd til at gøre de samme erfaringer flere gange.
- **Fælleskommunal videndeling for vejledere:** Der skal fastlægges rammer og indhold for fælleskommunal videndeling for alle vejledere (skolebibliotekarer, pædagogiske it vejledere, matematikvejledere etc.)
- **Teamsamarbejdet:** Kollegial og forpligtende faglig videndeling skal formaliseres for at styrke og kvalificere den enkelte leder og medarbejders viden om metodik, digitale læremidler og muligheder.
- **Revurdering af it vejledernes funktion:** It vejleder funktionen skal revurderes, og den skal opdeles i en it teknisk funktion og en pædagogisk it vejleder funktion. Det betyder, at de pædagogiske it vejledere skal have fokus på læreprocesserne, mens de tekniske opgaver kan løses af en it servicemedarbejder.

Dynamisk og vedvarende proces – et fælles ansvar

Formuleringen af nærværende politik er starten på en vedvarende forandrings- og udviklingsproces. Den kræver løbende opfølgning og opmærksomhed fra både kommunalbestyrelse, forvaltning, institutioner, skoler og forældre, hvis visionen om it og læring skal lykkes.

Forældrene har en central rolle i at understøtte børnenes it kompetencer i fritiden og være en del af børnenes og de unges virtuelle liv. De skal eksempelvis bevidstgøre børnene og de unge om tiden, de bruger på nettet, deres færden på nettet og brugen samt misbrugen af de sociale medier.

Ledere af skoler, SFO'er og dagtilbud har en betydningsfuld rolle for it og læring. Lederteamet skal sammen med udvalgte ressourcepersoner gå forrest i forhold til den digitale udvikling. De skal sætte it og læring på dagsordenen på alle niveauer og skabe sammenhæng mellem skolens mål og nærværende politik.

Hovedtyper af indsatser

- **Projektgruppe:** Der skal etableres en projektgruppe af ledere fra skoler, SFO'er og dagtilbud, ressourcepersoner (pædagogiske it vejledere, skolebibliotekarer, læsevejledere, matematikvejledere, AKT vejledere m.fl.) og skole- og dagtilbudsområdets stabsmedarbejdere. Gruppen har som opgave at formidle politikken for it og læring, øge kendskabet til it didaktisk design, lokale projekter mv. Projektgruppen har derudover til opgave at være sparringspartner for skolerne, SFO'erne og dagtilbuddene i den løbende udvikling på medieområdet.
- **Ledelsen skal gå forrest:** Ledelsen skal sætte politik for it og læring på dagsordenen lokalt og skabe rammer for den it pædagogiske linje i skoler, SFO'er og dagtilbud.

Implementering

De enkelte skoler, SFO'er og dagtilbud skal på baggrund af politikken udfærdige en implementeringsplan med klare milepæle og målepunkter, der kan danne grundlag for en meningsfuld og effektiv implementering samt målopfølgning – herunder kompetenceudvikling. I et samarbejde mellem skole- og dagtilbudschefen og hver aftaleholder vil det blive prioriteret i hvilken udstrækning, i hvilken rækkefølge og på hvilke vilkår, ovennævnte indsatser skal implementeres.

Implementeringen af politikken skal planlægges, gennemføres og evalueres som en del af kommunens generelle aftalestyring med aftaleholderne og som en integreret del af forældrebestyrelsernes arbejde. Afrapporteringen skal finde sted gennem kvalitetsrapporter og de faglige kvalitetsoplysninger, og vil foregå under hensyntagen til forskelle i de enkelte skoler, SFO'er og dagtilbuds forudsætninger, lokale ordninger og allerede igangsatte udviklingsinitiativer.

Norddjurs Kommune

Velfærdsforvaltningen

Skole- og dagtilbudsområdet

Torvet 3

8500 Grenå

Tlf. 8959 1000